

Project doorontwikkeling P&C instrumentarium – inrichting begroting

Afgelopen jaar zijn er meerdere gesprekken geweest met de brede stuurgroep en waren er werkbijeenkomsten met een afvaardiging van raadsfracties over de huidige programmabegroting. Het doel is om de stuurinformatie van de P&C rapportages te verbeteren en beter aan te sluiten op de informatiebehoefte van de raad.

Aanleiding hiervoor waren de wensen en adviezen uit de quickscan planning en control instrumentarium, brieven van de rekenkamer en tussentijdse signalen van u als raad. Een goede programma indeling is hierbij belangrijk. Verder willen we een compacter, leesbaarder en toegankelijker P&C instrumentarium.

In de twee werkbijeenkomsten* is hierover van gedachten gewisseld. Daarbij ging het over:

1. Het aantal programma's
2. De structuur en inhoud van een programma

*18 november 2025 en 13 januari 2026.

In deze memo informeren wij u hierover en verder treft u een fictief voorbeeldprogramma aan.

Het aantal programma's is aan de raad

Het Besluit Begroting en Verantwoording kent veel regels voor planning en control, maar er zijn geen voorschriften voor het aantal programma's. Dat is aan de raad. Afspraken hierover kan de raad vastleggen in de financiële verordening. Over het aantal programma's wordt door de raadsfracties verschillend gedacht. De één hecht sterk aan een indeling naar hoofdtaakvelden waarmee je uitkomt op negen programma's. Een ander ziet liever minder programma's en hecht meer aan het clusteren van beleidsinhoudelijke opgaven.

Het is belangrijk dat de nieuwe raad een goede, zorgvuldige afweging maakt om te komen tot een programma indeling. In bijlage I zijn 2 scenario's geschetst van een programma-indeling die afwijkt van de huidige indeling. Landelijk is een tendens waarneembaar waarbij het aantal programma's sterk wordt teruggebracht. Met een beperkt aantal programma's kunnen samenhangende doelen vaker aan een programma worden toegewezen. Ook draagt het bij aan een compactere P&C. Daarnaast zien we ook gemeenten die de hoofdtaakvelden aanhouden als programma-indeling.

Belangrijke vragen bij uw afweging voor het aantal programma's

Hieronder treft u een afwegingskader aan voor het bepalen van het aantal programma's. Vragen die u kunt betrekken bij de afweging van een programma-indeling zijn:

1. Is het product goed bruikbaar als sturingsinstrument?
2. Sluit het aan bij de informatiebehoefte van de raad?
3. Is het inhoudelijk samenhangend?
4. Ligt er een herkenbaar en eenduidig verband met het bestaand beleid en met de ambities uit het coalitie- of raadsakkoord?
5. Kunnen we hier effectindicatoren aan verbinden?
6. Kan de raad hier keuzes in maken?
7. Kunnen we hier ambities, doelen en geld logisch aan koppelen?
8. Is het voor ieder raadslid, fractievolger of andere geïnteresseerde toegankelijk opgebouwd?

De eisen aan de inrichting van de programma's

Over de inhoud van de begrotingsprogramma's stelt het BBV in de hoofdlijnennotitie op pagina 9 het volgende:

'Begroting en jaarstukken zijn van groot belang voor de kader stellende en controlerende rol van de raad. De gemeenteraad stelt met de begrotingsprogramma's de hoofdlijnen van het beleid vast en stuurt met de financiële begroting de middelen die de gemeente beschikbaar stelt aan de uitvoering van het beleid. Het BBV

stelt niet voor niets nadrukkelijk de beleidsbegroting centraal waarin per programma ingegaan wordt op de drie W-vragen (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat gaat dat kosten).'

Een programma moet volgens het BBV primair te helpen bij:

- a. het formuleren van ambities
- b. het koppelen van doelen en activiteiten
- c. het verbinden van budget aan maatschappelijke effecten.

Wensen van de raad over de inhoud van de programma's

In de werkbijeenkomsten van de raad zijn, naast de eisen uit het BBV de volgende wensen geuit:

1. Alle relevante informatie in een programma opnemen

Dus meer aandacht in een programma voor het integreren van de financiële onderdelen zoals:

- a. Reserves en voorzieningen
- b. Investerings
- c. Ombuigingen
- d. Apparaatskosten

2. Opnemen van een financiële benchmark

3. Opnemen van onze samenwerkingspartners en gesubsidieerden

Voorbeelduitwerkingen ziet u in de bijlage

We hebben in bijlage II een opzet uitgewerkt hoe een programma, met deze wensen en eisen, er uit kan zien.

We hebben het programma Economie, arbeidsparticipatie en bestaanszekerheid daarbij als voorbeeld genomen. Dit programma is willekeurig gekozen. Het is niet de bedoeling om enige politieke kleuring aan te brengen. Het gaat hier enkel om u een beeld te geven van de onderdelen die in een programma naar voren kunnen komen.

Wat levert een goede programma-indeling u op?

Een nieuwe programma-indeling moet de raad vanzelfsprekend iets opleveren. Denk aan:

- Voeding geven aan het debat;
- Aansluiting bij lange termijn ambities en coalitie- of raadsakkoord;
- Focus op maatschappelijke effecten;
- Een leesbaar, compact en toegankelijk product.

Daarnaast moet een goede financiële verordening de financiële kaders, waaronder het budgetrecht van de raad, borgen.

Hoe verder?

We adviseren de nieuwe raad om de afwegingen ter harte te nemen en tot een passende programma-indeling te komen. Wanneer gewenst kan de organisatie ondersteuning bieden om tot een gezamenlijke opzet te komen.

Bijlage I

Twee voorbeelden voor een indeling in programma's

We schetsen twee voorbeelden van een andere programma-indeling dan de huidige. De cijfers die we daarbij aanhouden komen uit de begroting 2026 van gemeente Rhenen. Bij beide opties hebben we als uitgangspunt aangehouden dat een taakveld binnen één programma valt. Op die manier kunt u vergelijkende cijfers blijven zien en ook benchmarken. Voordat we de voorbeelden uitwerken infomeren wij u eerst over de huidige programma-indeling:

Programma 1: Bedrijfsvoering

Programma 2: Dienstverlening

Programma 3: Fysiek

Programma 4: Sociaal – Maatschappelijk

Programma 5: Economie en Toerisme

Programma 6: Veiligheid en Handhaving

'Programma' 7: Overige dekkingsmiddelen

Voorbeeld 1: indeling op basis meer programma's dan de huidige programma-indeling. Hierbij betrekken wij ook de 9 hoofdtaakvelden.

Een programma indeling op basis van de hoofdtaakvelden en taakvelden sluit logisch aan met de verplichting om de financiële cijfers op deze manier aan te leveren bij het CBS. De taakvelden vormen een financiële rapportagelijijn naar het Rijk, zodat het Rijk gemeenten kan vergelijken. Een dergelijke indeling wordt door meerdere gemeenten gebruikt. Een programma-indeling op basis van de hoofdtaakvelden ziet er als volgt uit:

Programma (in € x 1.000)	Baten	Lasten	Baten %	Lasten %
0. Bestuur en ondersteuning	50.805 V	18.637 N	71%	26%
1. Veiligheid	39 V	2.443 N	0%	3%
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	361 V	2.499 N	1%	4%
3. Economie	557 V	659 N	1%	1%
4. Onderwijs	821 V	2.277 N	1%	3%
5. Sport, cultuur en recreatie	1.374 V	6.148 N	2%	9%
6. Sociaal domein	8.306 V	28.002 N	12%	39%
7. Volksgezondheid en milieu	7.519 V	6.991 N	11%	10%
8. Volkshuisvesting, RO en sted. Vernieuw.	1.419 V	3.545 N	2%	5%
Eindtotaal	71.201 V	71.201 N	100%	100%

Als u de wens heeft om het aantal programma's te beperken dan bestaat die mogelijkheid ook binnen de indeling van de hoofdtaakvelden. In dat geval kunt u overwegen een aantal hoofdtaakvelden te combineren tot een programma.

Voorbeeld 2: Indeling op basis van 5 programma's

Aan de andere kant zien we een ontwikkeling dat gemeenten die hun P&C cyclus aan het vernieuwen zijn overgaan naar 4 tot 6 programma's. Als voorbeeld geven we een uitwerking waarbij de huidige programma's van Rhenen zijn omgezet naar 5 nieuwe programma's. De gedachte hierbij is om zoveel mogelijk samenhangend beleid te clusteren in een programma. Met een indeling van de programma's die niet is gebaseerd op de hoofdtaakvelden is ook de vergelijkbaarheid op de IV3 taakvelden (voor benchmark) eenvoudig te realiseren.

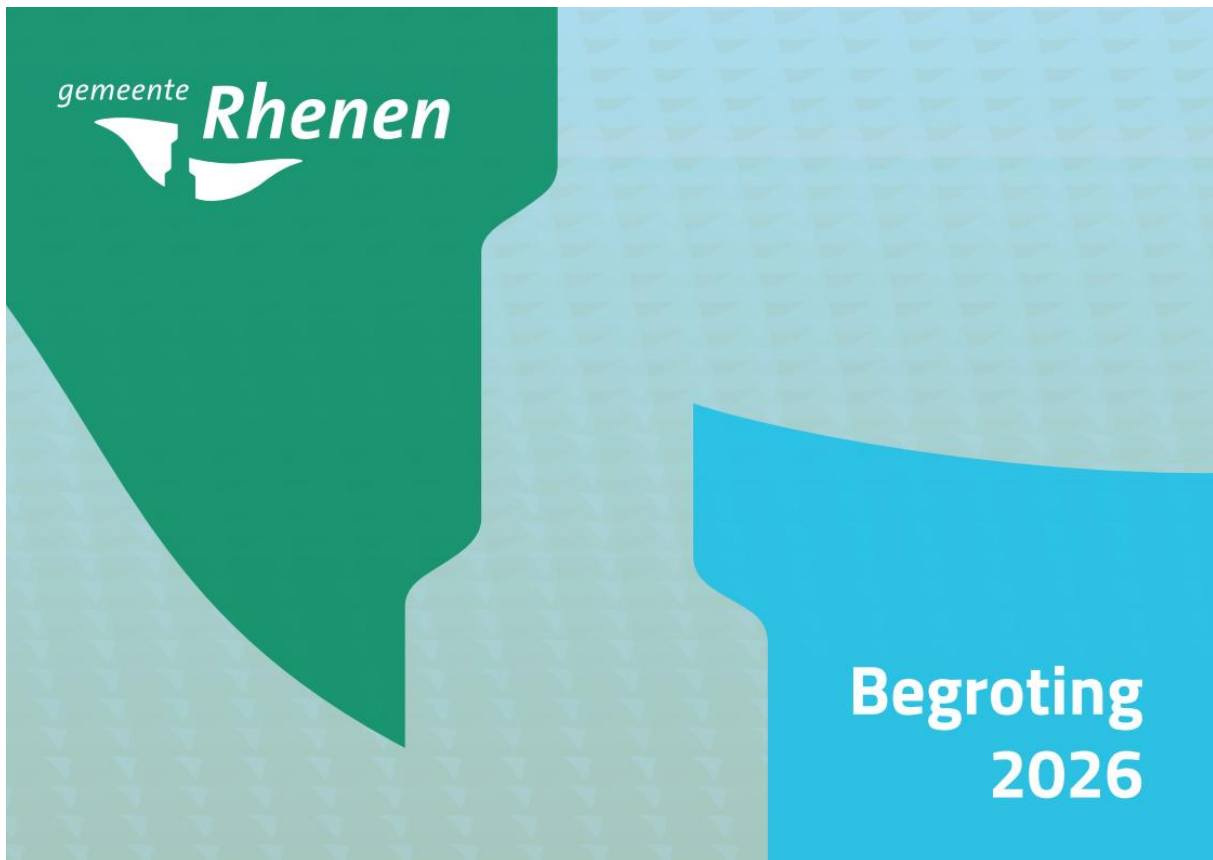
Programma (in € x 1.000)	Baten	Lasten	Baten %	Lasten %
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	766 V	15.344 N	1%	22%
2. Mens en samenleving - Preventie, zorg en welzijn - Maatwerkzorg en ondersteuning	4.083 V	24.042 N	6%	34%
3. Ruimtegebruik en landschap	9.300 V	13.635 N	13%	19%
4. Onderwijs, werk en inkomen	6.976 V	13.044 N	10%	18%
5. Overige (eigen) middelen	50.076 V	5.136 N	70%	7%
Eindtotaal	71.201 V	71.201 N	100%	100%

Voor een goede afweging van de raad geven we bijgaand een niet limitatieve opsomming van de voor- en nadelen van meer of minder programma's. Het voordeel van de ene keuze is, in de meeste gevallen, een nadeel voor de andere keuze.

Nr.	Voor- en nadelen meer programma's	Voor- en nadelen minder programma's
1.	Leidt tot versnippering van het vastgestelde beleid in meerdere programma's. Voorbeeld: beleid in de economische agenda. Hierdoor wordt het document mogelijk minder goed toegankelijk en leesbaar voor (nieuwe) raadsleden, fractievolgers en andere geïnteresseerden. Verder draagt het minder bij aan een goede integrale bestuurlijke afweging.	Samenhangend beleid is opgenomen in een programma en waarborgt een betere integrale bestuurlijke afweging.
2.	Minder beleidsmatige samenhang in een programma waardoor de rapportage minder toegankelijkheid en leesbaarheid is.	Brede beleidsmatige samenhang van beleidsdoelen in een programma. Draagt bij aan een beter toegankelijke en leesbare rapportage.
3.	Programma's sluiten minder snel aan op integrale opgaven waardoor het lastiger is om effectindicatoren en trendlijnen te verbinden aan gezamenlijke beleidsdoelen. De kans is groter van overlap tussen doelen en opgaven.	Programma's sluiten meer aan op de integrale opgaven van de gemeente. Ruimte om effectindicatoren en trendlijnen te verbinden aan gezamenlijke beleidsdoelen.
4.	Specifiek voor de hoofdtaakvelden geldt dat benchmarking in het P&C instrumentarium eenvoudig te realiseren is binnen het programmatotaal.	Met een programma-indeling die niet is gebaseerd op de hoofdtaakvelden is de vergelijkbaarheid op de IV3 taakvelden ook te realiseren.
5.	Gevoel meer grip te hebben.	Gevoel minder grip te hebben.
6.	Indeling met meer programma's leidt minder snel tot programma's die financieel evenwichtig zijn.	Met 4 tot 6 programma's bereik je eenvoudiger financieel evenwicht in de programma's. Dat kan als passend voelen bij het budgetrecht van de raad.
7.	Meer programma's leiden sneller tot een minder compacte begroting en tot meer (administratief en bestuurlijk) werk.	Minder programma's zorgen voor een compactere begroting.
8.	Specifiek voor de hoofdtaakvelden geldt dat het een bekende landelijke structuur is, die door meerdere gemeenten gebruikt wordt.	
9.	Specifiek voor de hoofdtaakvelden geldt dat het matchingsprincipe bij reservemutaties vervalst. <i>Toelichting:</i> bij de indeling in (hoofd)taakvelden worden technisch gezien alle reservemutaties binnen een hoofdtaakveld verantwoord. Dus ook als deze mutaties inhoudelijk samenhangen met Sociaal domein of het fysiek domein.	

Bijlage II

Deze bijlage is ook als apart document toegevoegd.

Programma Economie, arbeidsparticipatie en bestaanszekerheid

1 - Visies en ambities

Visies

Rhenen wil een vitale en inclusieve samenleving zijn waarin iedereen naar vermogen meedoet. Samenwerking met scholen, werkgevers en regionale partners moet zorgen voor een inclusieve arbeidsmarkt en meer kansen op regulier werk. Daarnaast biedt de gemeente aan mensen met een laag inkomen hulp om armoede om sociale uitsluiting te voorkomen.

Op economisch vlak richt Rhenen zich in haar visies op een duurzame economie met bedrijven die meer werkgelegenheid bieden. Nieuwe bedrijventerreinen en kleinschalige ondernemingen zorgen voor banen dichtbij huis. Voor agrarische bedrijven is er ruimte om andere activiteiten te ontplooiën. Het toerisme blijft kleinschalig en richt zich meer op de kwaliteit dan de kwantiteit van de voorzieningen. De nadruk ligt hierbij op natuur, cultuur en gastronomie.

Ambities

De visies van de gemeente vertalen zich in onderstaande ambities. Deze volgen uit het coalitieakkoord, het (bestaand) beleid dat door de raad is vastgesteld en uit landelijke en regionale opgaven.

Ambitie 1

Het versterken van de lokale, brede economie door verduurzaming, samenwerking en innovatie met aandacht voor de specifieke kwaliteiten van Rhenen.

Focus: 5% toename aantal banen (Bron: PAR, peildatum xx-xx-xxxx).

Ambitie 2

Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie.

Ambitie 3

Versterken van sociale inclusie en zorgen voor noodzakelijke middelen van bestaan.

Wat zijn onze beleidskaders?

Ambitie	Beleidsplannen
1 2	Economische agenda 2023-2026
1	Beleidsvisie Recreatie en Toerisme 2021-2025
1	Erfgoedvisie Rhenen (2023)
2 3	Bestaanszekerheid en basisvaardigheden 2025 – 2030
2 3	Schulddienstverlening 2024 - 2028

Met wie werken wij samen?

Ambitie	Verbonden partijen en stakeholders	(in € x 1.000)		
		JRR24	NJR25	BGR26
1 2	Bedrijvenkring Rhenen	0,00	0,00	0,00
1	Rhenen Stad	0,00	0,00	0,00
2 3	Gemeente Veenendaal	0,00	0,00	0,00
-	Overige partners zoals: Schuldhulpmaatje, Budgetloket, Ondernemersloket, de Denktank, Taalhuis, Bibliotheek, Welzijn Rivierstroom en Jongerenwerk van Mozaiek en de Steiger			

Wie subsidiëren wij?

Ambitie	Gesubsidieerde partijen	(in € x 1.000)		
		JRR24	NJR25	BGR26
1 2	Partij 1	0,00	0,00	0,00
1	Partij 2	0,00	0,00	0,00
2 3	Partij 3	0,00	0,00	0,00

2 - Focusdoelen

Inleiding

De bestuurlijke ambities die zijn opgenomen in het coalitieakkoord, zijn vertaald naar twee focusdoelen. Naast het beoogde doel worden de activiteiten, de middelen en de planning weergegeven.

Focusdoel 1 - ambitie 1

Realiseren van een toekomstbestendig bedrijventerrein Remmerden, dat bijdraagt aan de werkgelegenheid, een duurzame en circulaire economie en waar de ruimte intensief wordt benut door: XXX

- Actie 1** Initiëren overleg met de provincie Utrecht en in afstemming met Regio Foodvalley voor een onderzoek naar verduurzaming, intensivering en uitbreiding van bedrijventerrein Remmerden. Hierin nemen we ook de behoefte naar een of meerdere bedrijfsverzamelgebouwen mee.
- Actie 2** Uitvoeren onderzoek naar netcongestie oplossingen voor Remmerden. Dit doen we samen met de ondernemers en omwonenden van het bedrijventerrein. Ook worden met dit onderzoek de kansen voor collectieve energieproductie verkend.

Focusdoel 2 - ambitie 1

Realiseren van een toekomstbestendig buitengebied als belangrijke drager voor de kwaliteit van leven en de economie en behoudt van het agrarisch bedrijf in onze gemeente door: XXX

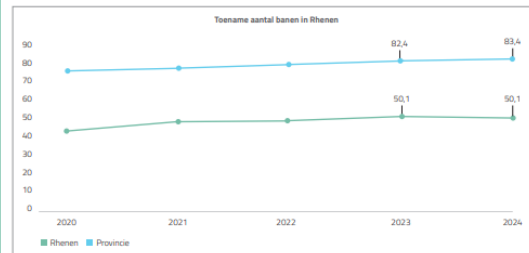
- Actie 1** Waar mogelijk aanbieden van ruimte voor agrarisch ondernemers om passende nevenactiviteiten te ontwikkelen, zoals een zorgboerderij of kinderopvang.

Middelen focusdoelen en acties

FD	Middelen (financiën en personeel)	Planning
1	Actie 1 Binnen structureel beschikbare budgetten.	2025
1	Actie 2 Kosten onderzoek € 25.000. Incidenteel budget beschikbaar.	2026/2027
2	Actie 1 Binnen structureel beschikbare budgetten.	Doorlopend

Indicatoren en monitoring focusambities en -doelen

Aantal banen per 100 inwoners (bron: Provinciaal Arbeidsplaatsen Register)

3 - Reguliere doelen en acties

Inleiding

Naast de focusdoelen zet de gemeente zich ook via de reguliere doelen in om hun visies en ambities waar te maken. In onderstaand overzicht zijn die doelen en de voorgenomen acties 2025 en de bijbehorende middelen gepresenteerd.

Ambitie 1

Het versterken van de lokale, brede economie door verduurzaming, samenwerking en innovatie met aandacht voor de specifieke kwaliteiten van Rhenen.

Doel 1 Behouden van de levendigheid in de kernen Rhenen, Elst en Achterberg met zowel fysieke als niet fysieke maatregelen (Bron: economische agenda).

Actie 1 Realiseren van een horecavoorziening op Kwinteloijen.

Doel 2 Versterken van het lokale vestigingsklimaat met focus op MKB door in te zetten op de kwaliteit en aanwezigheid van andere bedrijven, vestigingsmogelijkheden en de kwaliteit van gemeentelijke dienstverlening (Bron: economische agenda).

Actie 1 Organiseren van startersdagen: XXX.

Doel 3 Inzetten op kwaliteitstoerisme die het DNA van de gemeente versterkt, in balans is met de draagkracht van de leefomgeving én waar ondernemers, inwoners, natuur/omgeving van meeprofiteren (Bron: beleidsvisie Recreatie en Toerisme 2021-2025).

Actie 1 Het oprichten van een toeristisch samenwerkingsplatform.

Actie 2 Ontwikkeling passantenhavens en omliggend gebied.

Doel 4 Het bewaken en versterken van de cultuurhistorische identiteit van Rhenen door erfgoed zichtbaar en beleefbaar te maken en structureel te integreren in ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen (Bron: erfgoedvisie 2023).

Actie 1 Actualiseren van archeologische beleidskaart en Cultuurhistorische Waardenkaart.

Actie 2 Ontwikkeling erfgoed-app en cultuurhistorische bebording in het centrum.

Kernwoorden: ondernemersklimaat, recreatie en toerisme, erfgoed, evenementen, markt, museum en exploitatie Kwinteloijen.

Middelen ambitie 1

Lasten € xx.xxx

Baten € xx.xxx

Formatie 2026 2,3 FTE / 2025: 2,3 FTE

Ambitie 2

Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie.

Doel 1 Activeren van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat het tekort aan personeel kleiner wordt (Bronnen: participatiewet en economische agenda 2023-2026).

Actie 1 In samenwerking met het Werkgeversservicepunt en de regio Foodvalley benaderen we lokale ondernemers en bedrijven voor mogelijke stage en/of leerwerkplekken.

Actie 2 Als gemeente geven wij het goede voorbeeld door voldoende stageplekken, werkervaringsplekken aan te bieden voor alle opleidingsniveaus en bieden we kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Kernwoorden: sociale werkvoorziening (IW4) en re-integratie.

Middelen ambitie 2

Lasten € xx.xxx

Baten € xx.xxx

Formatie 2026 1,0 FTE / 2025: 1,2 FTE

Ambitie 3

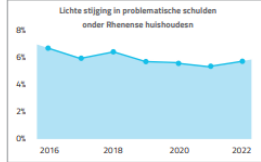
Versterken van sociale inclusie en zorgen voor noodzakelijke middelen van bestaan.

Doel 1 Terugdringen en voorkomen van armoede en versterken van basisvaardigheden bij inwoners met een laag inkomen zodat zij zelfstandig kunnen meedoen in de samenleving (Bron: Bestaanszekerheid en basisvaardigheden 2025 – 2030).

Actie 1 Vereenvoudigen van het minimabeleid.

Actie 2 Versterken Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid door verbinding tussen scholen en huiswerkgroepen te vergroten.

Doel 2 Terugdringen en voorkomen van inwoners met problematische schulden door in deze collegeperiode het aantal huishoudens dat met problematische schulden kampt te verlagen met 10% ten opzichte van 2025 (bron: Schulddienstverlening 2024 – 2028)

Actie 1 Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) verbreden tot centraal toegangspunt voor informatie en doorverwijzing.

Actie 2 Bij schuldregelingen inzetten op saneringskredieten zodat problematische schulden snel en duurzaam worden opgelost.

Actie 3 TOEGEVOEGD: verhogen frequentie monitoring inwoners met problematische schulden door lichte stijging daarvan. Zie 4.0 Trends en ontwikkelingen.

Kernwoorden: bijstand, minimabeleid, schuldhulpverlening en dienstverleningsovereenkomst Veenendaal.

Middelen ambitie 3

Lasten € xx.xxx

Baten € xx.xxx

Formatie 2026 1,8 FTE / 2025: 1,6 FTE

Middelen reguliere doelen en acties

Amb	RD	Middelen (financiën en personeel)	Planning
1	1	Actie 1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
1	2	Actie 1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
1	3	Actie 1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
1	3	Actie 2 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
1	4	Actie 1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
1	4	Actie 2 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
2	1	Actie 1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
2	1	Actie 2 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
3	1	Actie 1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
3	1	Actie 2 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
3	2	Actie 1 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
3	2	Actie 2 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum
3	2	Actie 3 Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur.	ipsum

4 - Trends en ontwikkelingen, kansen en risico's

Omschrijving	Actie?	Ambitie	
Lichte stijging van het aantal inwoners met problematische schulden.	Ja, halfjaarlijks monitoren i.p.v. 1x per jaar (doel 2, actie 3)		3
Toename van het aantal faillissementen	Toelichten ...	1	2
Nieuwe of aangepaste wettelijke taken	Toelichten ...		

5 - Middelen

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Aliquam eros velit, mattis a eleifend sed, consequat a ligula. Cras sit amet purus a felis tristique eleifend. Morbi dictum lectus vel faucibus egestas. Vivamus dapibus nisl porttitor est volutpat, vel vehicula tellus scelerisque.

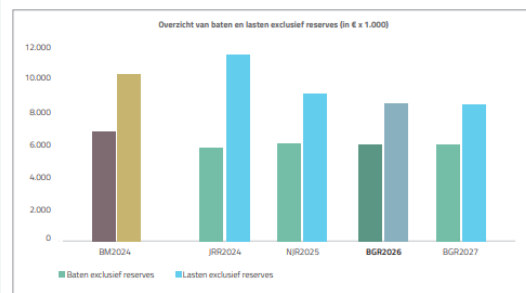
Pellentesque rhoncus ut orci ut fermentum. Nullam dapibus consequat nibh id commodo. Integer sed scelerisque nulla, vitae auctor neque. Aliquam porta, ante eget malesuada sodales, risus justo bibendum enim, id fringilla ante orci vitae sem. Vestibulum laoreet velit at condimentum posuere. Duis viverra viverra porta. Proin lobortis quis nisl ac suscipit. Praesent eleifend urna urna, at vehicula nulla suscipit eu. Praesent sodales sem sed ipsum mattis, nec rhoncus ex laoreet.

Financiën

Baten en lasten € x 1.000	BM2024**	JRR2024	NJR2025	BGR2026	BGR2027
Baten*	P.M.	5.756 V	6.005 V	5.962 V	5.981 V
Lasten*	P.M.	11.480 N	9.080 N	8.525 N	8.414 N
Saldo van baten en lasten	P.M.	5.724 N	3.075 N	2.563 N	2.433 N
Saldo onttrekkingen uit en toevoegingen aan reserves	P.M.	208 V	265 V	107 V	22 V
Resultaat	P.M.	5.516 N	2.810 N	2.456 N	2.411 N

* Hyperlink naar onderliggende taakvelden

** BM2024: Benchmark 2024

Financiën overig

a. Verloop boekwaarde investeringsprojecten

€ x 1.000		31-12 2025	31-12 2026	31-12 2027	31-12 2028	31-12 2029
Ambitie	Omschrijving					
1	Afgesloten	4.195	4.096	3.997	3.898	3.808
1	Lopend	0	820	1.640	1.599	1.558
	Voorgenomen				64	143
1	- Inventaris oude Raadhuis					82
	- Verduurzamen stadsmuseum				64	61
	Totaal	4.195	4.916	5.637	5.562	5.508

b. Verloop boekwaarde reserves en voorzieningen

€ x 1.000			31-12 2025	31-12 2026	31-12 2027	31-12 2028	31-12 2029
Amb.	Omschrijving	Beklemd?					
1	Restauratiefonds museum	Nee	11	12	14	15	17
1	Restauratie Cuneratoren	Ja	669	650	631	612	594
1	Stadshaven en omliggend gebied	Ja	1.582	1.582	1.582	1.529	1.477
	Totaal ambitie 1		2.262	2.244	2.227	2.156	2.088
3	Wet werk en bijstand	Nee	303	276	249	222	194
5	Armoedebestrijding	Nee	202	202	202	202	202
	Totaal ambitie 3		505	478	451	424	396

Beschrijving van claims voor zover van toepassing

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Aliquam eros velit, mattis a eleifend sed, consequat a ligula. Cras sit amet purus a felis tristique eleifend. Morbi dictum lectus vel faucibus egestas. Vivamus dapibus nisl porttitor est volutpat, vel vehicula tellus scelerisque. Pellentesque rhoncus ut orci ut fermentum. Nullam dapibus consequat nibh id commodo. Integer sed scelerisque nulla, vitae auctor neque. Aliquam porta, ante eget malesuada sodales, risus justo bibendum enim, id fringilla ante orci vitae sem. Vestibulum laoreet velit

c. Financiële benchmark taakvelden

€ x 1.000		Gemeente Rhenen	Gemeenten 15.000 - <25.000 inv.	Absolute afwijking
Taakvelden 2024				
2.3	Recreatieve havens	-36	-14	22 N
2.4	Economische havens en waterwegen	-87	-58	29 N
3.1	Economische ontwikkeling	-232	-261	29 V
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-51	61	112 N
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-59	-65	6 V
3.4	Economische promotie	95	677	582 N
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproduct	-210	-394	184 V
5.4	Musea	-211	-112	99 N
5.5	Cultureel erfgoed	-345	-124	221 N
5.6	Media	-351	-459	108 V
6.3	Inkomensregelingen	-2.523	-1.789	734 N
6.4	Begeleide participatie	-1.580	-2.227	647 V
6.5	Arbeidsparticipatie	-134	-579	445 V
0.10	Reserves	208	-	208 V

c. Voortgang realisatie ombuigingen (in € x 1.000)

Amb.	Nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	Inhoudelijk	Financieel	Toelichting
3	AB	Inkomensregelingen	1	1	1	1	🟡	🔴	Inhoudelijk: Besloten is om de overeenkomst per 1 november op te zeggen. Dit betekent dat voor 2025 nog geen ombuiging mogelijk is maar vanaf 2026 wel. Financieel: In 2025 realiseren we de besparing nog niet. Vanaf 2026 realiseren we de besparing wel.
3	C5	Minimaregelingen (deels amendement 20.A.1)	55	115	115	115	🟢	🟢	Financieel: Is financieel verwerkt.
2	C17	Re-integratie instrument loonkostensubsidie	23	20	0	0	🟡	🔴	Inhoudelijk: Meer investeren in loonkostensubsidie (LKS). Bij lagere uitgaven aan bijstand volgt op termijn een lagere BUIG-uitkering van het Rijk. Financieel: Momenteel is een afname van het aantal LKS zichtbaar t.o.v. begin 2025.
3	D6	Jeugdfonds Sport & Cultuur	-40	-40	-40	-40	🟢	🟢	
2		Non-formele middelen WEB-regio (amendement 20.A.1)	20	20	20	20	🟢	🟢	
3		Resultaat onderzoek (amendement 20.A.1)	-	20	20	20	🟢	🟢	
		Totaal	59	136	116	116			

Apparaatskosten en programmalasten

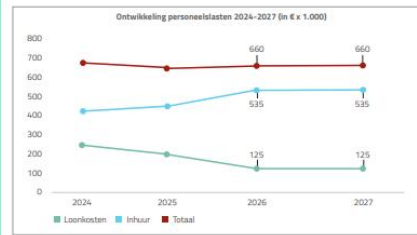
De verhouding tussen de apparaatskosten* en de programmalasten in de begroting 2026 is met 56% niet significant gewijzigd ten opzichte van de eerdere jaren.

*Dit sluit aan bij de definitie die door Berenschot in de formatiebenchmark wordt gebruikt.

Meerjarige ontwikkeling van de personeelskosten

De hierboven genoemde apparaatskosten bestaan voor een groot deel uit de kosten van personeel. Door de financiële omvang en de bestuurlijke aandacht is de ontwikkeling hiervan hieronder in beeld gebracht. De kosten van inhuur is gebaseerd op de definitie die het A&O fonds hanteert voor deze kosten in haar personeelsmonitor.

Toelichting: De loonkosten 2027 zijn gelijk aan die van 2026 omdat de loonindexering 2027 is gereserveerd middels een stelpost binnen de Overige Eigen Middelen.

